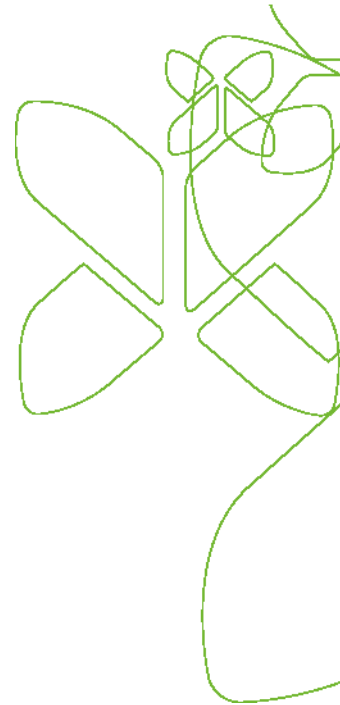

LUOMUKASVISTEN ARVOKETJUTYÖRYHMÄ

13.11. 2014 klo 12.00- 15.00

Ässäkeskus

Helsinki

Osanottajat

Nimi	Paikalla 13.11.2014
Paavo Pulkkinen, Lietlahden tila	X
Ari Kulmanen, Ikaalisten luomu	X
Antti Vauhkonen, Kalliolan luomu	x
Tarja Peltola, Kasvisgalleria	
Tomi Hakkarainen, Satotukku	
Kari Lyytinen, Tuoreverkko	x
Veli-Matti Puhakka, SOK	X
Liisa Eronen, Ruokakesko	
Hannele Sippu, Luomuliitto	
Anne Piirainen, HY Ruralia	X
Terhi Taulavuori , Pro Agria	
Mika Väyrynen, MTK	
Sampsa Heinonen, Evira	
Petri Kerava, Loppi	X
Marja-Riitta Kottila, Pro Luomu	X

Asialista

- Katsaus markkina- ja tuotantotilanteeseen (osanottajat)
- Luomukasvisten laatu: Miten voisimme taata laadun säilymisen kuluttajille asti?
  - Mitä tiedetään siitä onko laatu parantunut vai heikentynyt?
  - Onko nykyisistä laatujärjestelmistä apua?
  - Mitä olisi tehtävissä?
- Tutkimustuloksia luomupuutarhatuotannosta (sipuli ja paperikatteet), Sari Iivonen
- Katsaus luomussa sallittuihin kasvinsuojeluaineisiin: Mitä bioruiskute S:n tilalle?
- Muut asiat
  - Luomusäädökset (vihherlannoitus, osa pinta-alasta avomaan tuotantoon)
  - Seuraavat palaverit

Katsaus markkina- ja tuotantotilanteeseen

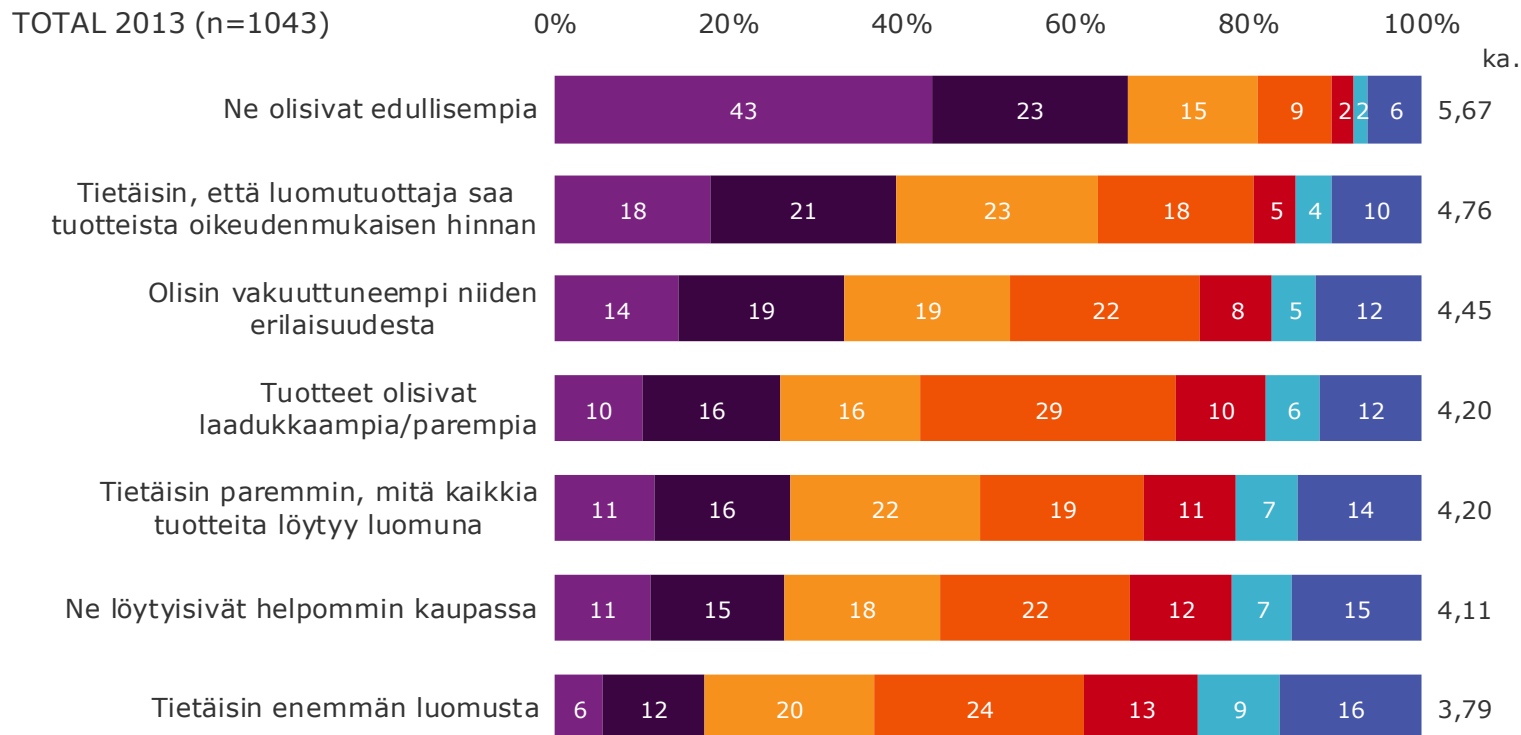
- Viime aikainen kehitys näyttää S-ryhmässä hyvältä 1-9. Luomuhevi kasvaa selvästi nopeammin kuin hevi yleensä. Kasvua hedelmissä, mutta myös porkkana, peruna, kaalit ja ruukut tuotteet ovat kasvaneet.
- Monessa tuoteryhmässä vaikea vuosi: Tavanomaisen tilanne heijastuu luomuun! Ennustettavuus on vaikeutunut. Joku kauppa myy, joku ei! Varastot (esim. porkkana) suuremmat kuin viime vuonna.
- Esillepano vaikuttaa ratkaisevasti myyntiin. Erillinen luomutiski/-saareke on jopa vähentänyt myyntiä! Irtomyynti lisääntynyt ainakin tomaateissa.
- Onnistuneissa kampanjoissa esillepano ja hinta kohtaavat!
- Kitkeryyspalautetta on tullut tänä vuonna porkkanassa enemmän kuin aikaisempina vuosina yhteensä. Tulppa kulutuksessa on se, että sitä myydään vanhana.

Miten taata kuluttajille luomukasvisten laatu

Luomun menekkiä edistäviä asioita

Kuinka todennäköisesti ostaisit luomuelintarvikkeita enemmän, jos...

■ Erittäin todennäköisesti = 7 ■ 6 ■ 5 ■ 4 ■ 3 ■ 2 ■ Erittäin epätodennäköisesti = 1

Luomun menekkiä edistäviä asioita

Minkälaisia parannusehdotuksia?

LAATU/PAREMMUUS

mm.

- Tasalaatuisempia
- Maukkaampia
- Tuoreempia
- Paremmin säilyviä
- Laatu varmemmaksi
- Aitous varmemmaksi
- Hinta-laatusuhde paremmaksi

Mistä asiasta erityisesti?

ERILAISUUDESTA VAKUUTTUMINEN

mm.

- Terveellisyydestä
- Aitoudesta
- Puhtaudesta
- Tuotannosta ja tuotantotavoista
- Ympäristövaikutuksista
- Makueroista

Mitä tietoa toivoisit luomusta enemmän?

TIETOA mm.

- Alkuperästä, tuottajan nimi
- Hyödyistä
- Tuotanto- ja kasvatustavoista, valmistuksesta
- Erilaisuudesta/paremmuudesta
- Tietoa tuottajista
- Terveysvaikutuksista
- Ravintosisällöstä
- Ympäristövaikutuksista
- Kauppoihin enemmän tietoa
- Luomuvalikoimista
- Yleistä tietoa luomusta

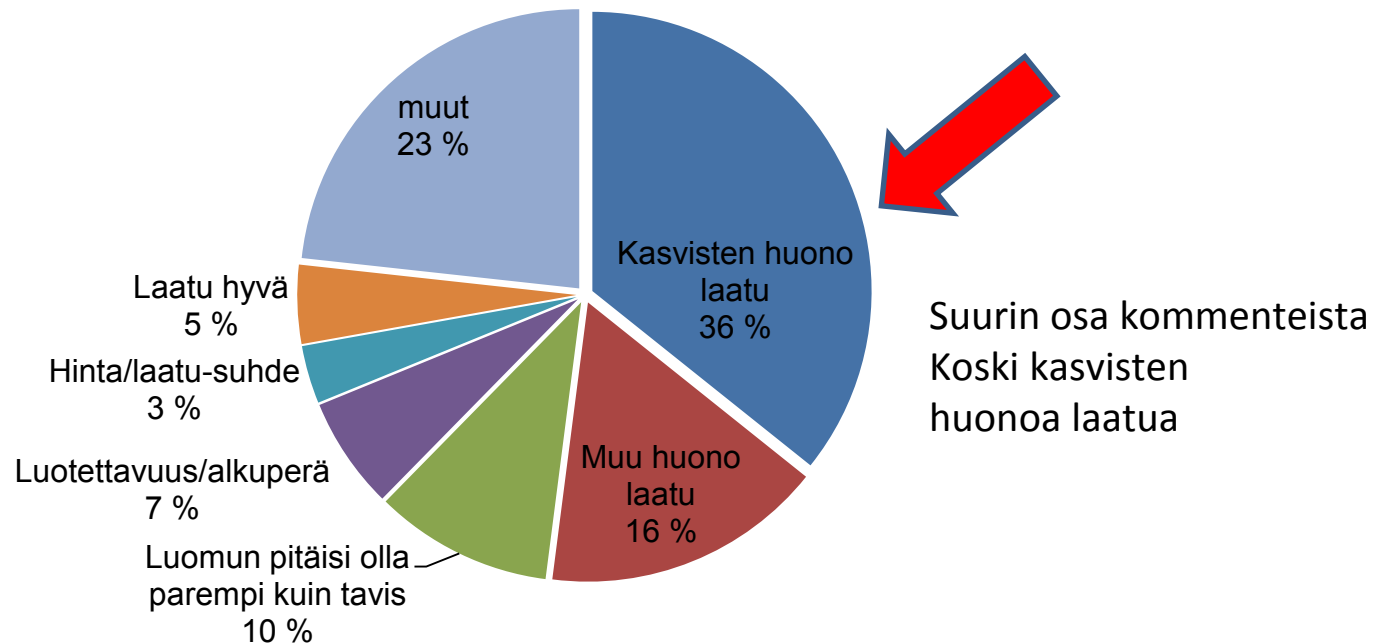
Avovastaukset vastaajittain, klikkaa

Microsoft Excel
Worksheet

Kuinka todennäköisesti ostaisit luomutuotteita, jos ... tuotteet olisivat laadukkaampia parempia- Minkälaisia parannuksia toivoisit luomutuotteiden laatuun?

Alla avoimet kommentit on luokiteltu aiheittain!

Kuluttajabarometri 2013

Ko. kys n= 398

PRO LUOMU

Joskus näyttävät
niinkuin kopan pohjalta
kerätyiltä

Luomu ei ole tekosyy rumiin
hedelmiin eikä varsinkaan
pilaantuneisiin.

tieto luomutuotteesta -
totta tai/vai tarua

Kaupassa usein esim.
luomuvihannestiski on
surkeassa kunnossa ja
tuotteet huonoja, mutta kalliita.
Siis kaupoille ja tuottajille
yhteisiä hankkeita luomun
myynnin lisäämiseen.

Elintarvikkeen ostossa
maku ja ulkonäkö ovat
tärkeimpiä tekijöitä.
Luomu ja muut tekijät
ovat harkinnassa vasta
kun nämä asiat ovat
kunnossa.

Jos luomutuotteet
olisivat selvästi ei-
luomuja
laadukkaampia,
ostaisin niitä
enemmän.

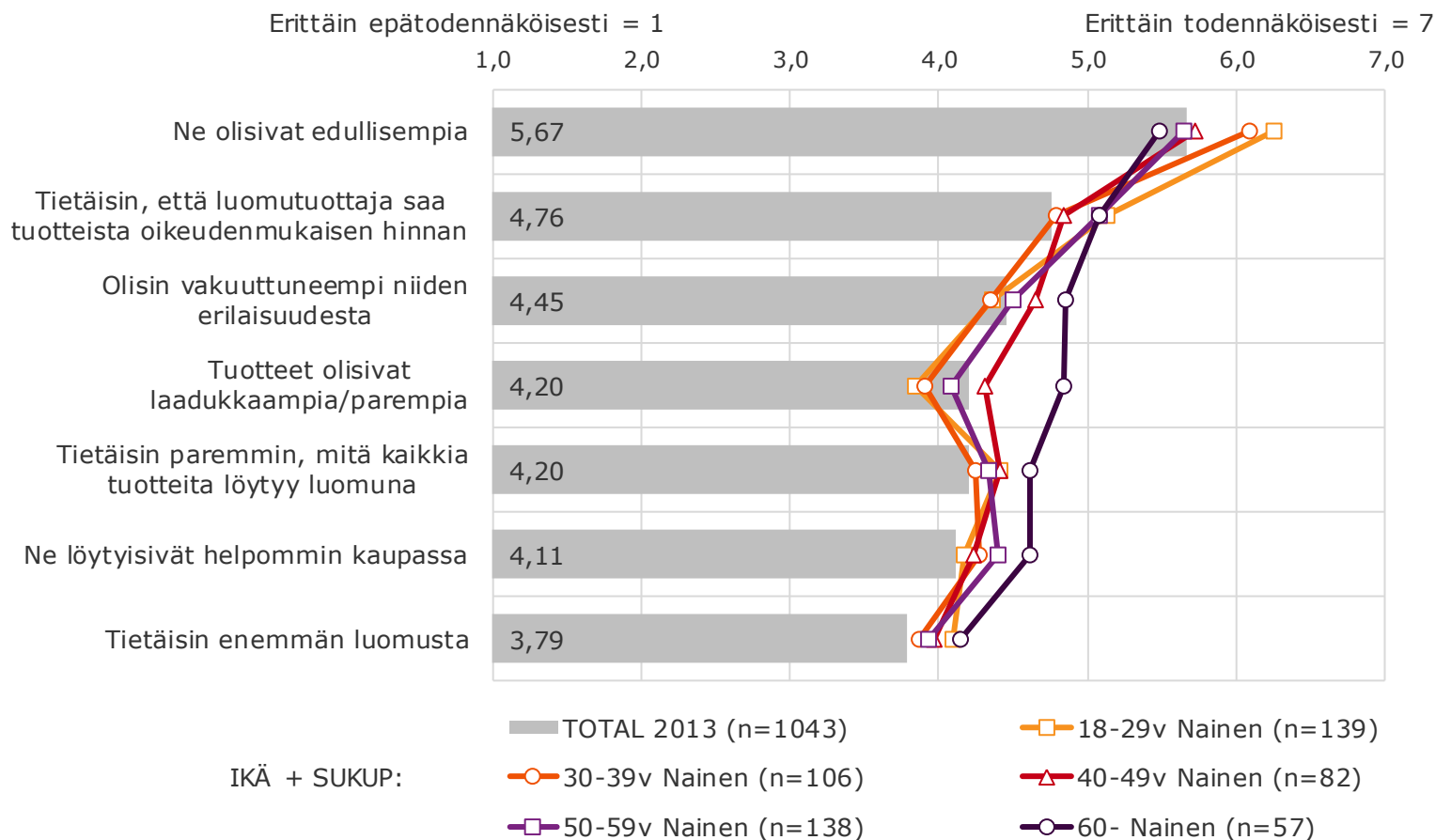
Ei ole kiva ostaa mätiä
luomuvihanneksia, kaupan
luomutuotteet ovat aivan
liian usein tosi huonoja

Joskus
luomuvihannekset ovat
kaupassa oman
onnensa nojassa

Luomun menekkiä edistäviä asioita

Kuinka todennäköisesti ostaisit luomuelintarvikkeita enemmän, jos...

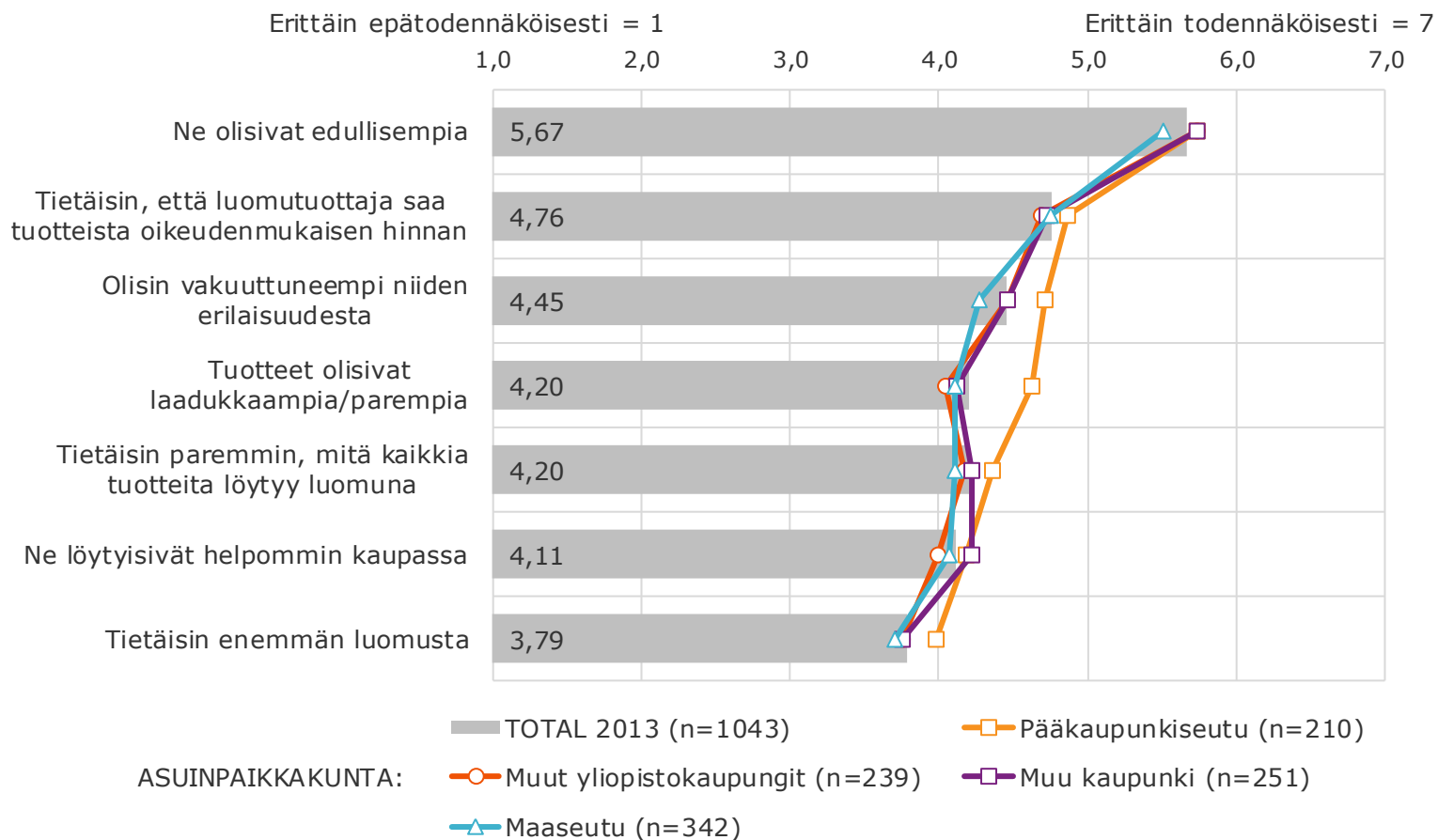
TOTAL 2013 (n=1043)

Luomun menekkiä edistäviä asioita

Kuinka todennäköisesti ostaisit luomuelintarvikkeita enemmän, jos...

TOTAL 2013 (n=1043)

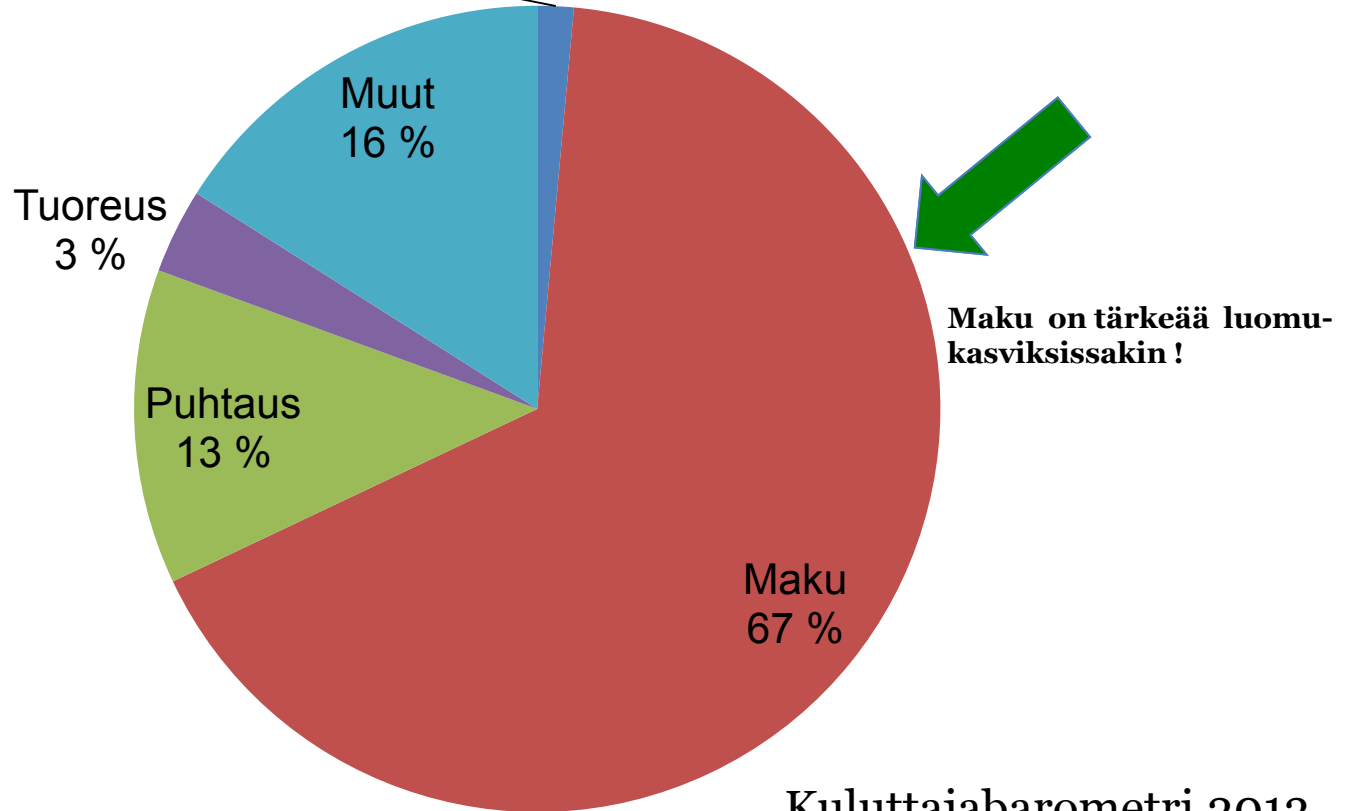

Maku erottaa luomun

Terveellisyys
1 %

Missä luomukasvikset poikkeavat edukseen

Hedelmien ja vihannesten kaupan pitämisen vaatimukset

- Kaupan pitämisen erityisvaatimukset on vahvistettu kymmenelle tuoteryhmälle: omenat, sitrushedelmät (mukaan lukien sitruunat, mandariinit, satumat, klementiinit ja appelsiinit), kiivit, salaattit (ml. kähärä- ja siloendiivit; pl ruukkusalaattit), persikat ja nektariinit, päärynät, mansikat, paprikat, viinirypäleet ja tomaatit.
- EU:n kaupan pitämisen vaatimukset määrittelevät vähimmäistason kuluttajille tarjottaviksi kelpaavien tuoreiden hedelmä- ja vihannesalan tuotteiden laadulle.
- Lähes kaikkia muita hedelmä- ja vihannesalan tuotteita voidaan pitää kaupan kun ne ovat kaupan pitämisen yleisvaatimusten mukaisia.
- Tuoreiden hedelmä- ja vihannesalan tuotteiden alkuperämaa pitää aina ilmoittaa.

Kauppan pitämisen vaatimukset 2

- Sekä kaupan pitämisen erityis- että yleisvaatimusten mukaan tuotteiden täytyy olla laadultaan kauppakelpoisia eli eheitä, terveitä, puhtaita, lähes vailla tuholaisia, lähes vailla tuholaisten mallolle aiheuttamia vaurioita, vailla epätavallista pintakosteutta, vailla vierasta hajua ja/tai makua ja riittävän kehittyneitä/kypsiä, mutta ei ylikehittyneitä/ylikypsiä.
- Erityisvaatimustuotteiden on lisäksi oltava tuoreen näköisiä. Niitä voidaan pitää kaupan vain luokiteltuina kyseisen tuotteen vaatimusten mukaisesti laatuluokkiin
- Ekstra, I tai II. Erityisvaatimustuotteita ei voi myydä tuorekäyttöön, jos tuotteet eivät täytä asianomaisen tuotteen vaatimuksia tai laatuluokkien vaatimuksia.
- Valvonta tekevät Evira, Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset (ELY) ja Tulli. Lisäksi kunnan elintarvikevalvontaviranomaisilla on mahdollisuus elintarvikelain nojalla puuttua asiaan, **mikäli kasvikset eivät ole elintarvikkeeksi kelpaavia tai esiintyy kuluttajan harhaanjohtamista.**

Tarkastuksilla havaittua

- Helsingissä kaupan pitämisen tarkastustoiminnasta vastaava ylitarkastaja Niina Matilainen:
- ”Luomuissa tuotteita on luokiteltu 2-luokkaan”
- ”Ei luomu erityisesti huonompilaatuista (pk-seutu). Luomussa ärsyttää eniten tuotteen merkitseminen: Luomumena punainen - pitäisi olla lajike.”
- ”Tuotteet kunnossa vähittäiskauppaan asti.”
- Nina Matilaisen keinot laadun parantaminen:
  - 1) Heviosaston hoitajien motivaatio
  - 2) Kasvikset eivät toistaiseksi kuulu Oivaan. Pitäkö kuulua?
  - 3) Kaupassa tiedetään tuotteen tuoreus parhaiten. ”Hännät pitäisi poistaa hyllystä/laittaa poistokoriin uuden erän tullessa”

Kokouksessa nousi esille:

- Kokouksen osanottajat kertoivat omista kokemuksistaan ja vahvistivat kuluttajien kommenttien vastaavan todellisuutta.
- Tuotteiden myynnit vaihtelevat paljon kaupoittain: heviosaston hoitajalla iso merkitys asiaan. ”Puuttuu asiakkaan saappaisiin astuminen: mitä minä voisin tästä maksaa?”

Keinoja:

- Tuotteeseen pakkauspäivämäärä tai parasta ennen päivämäärä. Tällöin hevi-hoitajien laaduntarkistus helpottuisi ja voitaisiin vanhenevat tuotteet myydä alennuksella.
  - Päivämäärä: mikä päivämäärä? Jos laitetaan 2 viikkoa salaattiin, niin onko luomuna uskottavaa?
  - Peruna: tuottaja määrittelee parasta ennen päivämäärän itse:
    - ”Voisin kuvitella valitusten määrää, jos ei olisi pakkauspäivämäärää”
  - Porkkana säilyttää makunsa n. 3 viikkoa kaupan olosuhteissa.
  - Nykyiset eräkoodit liian vaikeita tuoreuden määrittämiseen.

Miten edetään?

- Kaupan tahtotilan kirkastaminen on ensisijaista. Kaupparyhmien sisäiset keskustelut aiheesta on ensimmäinen askel.
- Jos asialle vihreää valoa, voidaan miettiä esim. valtakunnallista hankehakua, jossa kartoitetaan nykytilannetta, selvitetään hyllykestävyyteen vaikuttavia asioita ja pilotoidaan päivämäärää.
- Nopea keino: Kauppojen henkilökunnan ohjeistus pakkauspäivämääräkoodiin, erityisesti niiden tuotteiden osalta, joiden laatua ei näe. (esim. porkkanat) Työkaluksi päivämäärätulkki!
- Muita ideoita.
  - Tv- sarja tyyliin: Jyrki Sukula: Heviosasto kuntoon!
  - Kilpailu hevihoitajille: Vuoden luomuhevisti

Luomun säädökset

- Luomu avomaan vihannesten tuotanto. Lohkojen kierrättäminen ehkä mahdollista - onko todennäköistä? Lienee mahdollista vielä kieltää tämä, koska ei luomun näkökulmasta tarkoituksenmukaista.
  - Huoli välitettiin ohjelman valmistelijoille ja pyydettiin heitä ottamaan estämään kierrättäminen kansallista säädöstä valmisteltaessa.
- Luomutilat eivät voi valita ympäristötuen toimenpiteeksi viherlannoitusta (54 e) eikä saada viherlannoitusnurmesta kasvipeitteisyystukea (4-54 e). Jos nurmea ei merkitä viherlannoitusnurmeksi eikä ole sadonkorjuuvelvoitetta, luomutila on oikeutettu ympäristötuen perustukeen (54 e) ja kasvipeitteisyystukeen.
- EU:n luomuasetuksen uudistus:
  - Saanut paljon kritiikkiä -Italia tehnyt jo kaksi kompromissiesitystä - muutoksia oikeaan suuntaan. Valmistelu siirtyy Latvian pj-kaudelle.
  - Keskusteltiin riskiperusteisesta valvonnasta ja alemmista jäämärajoista. Nykyinen käytäntö sai muutosesityksiä enemmän kannatusta.

Muut asiat

- Eviran sidosryhmäpalaveri 19.1.2015 iltapäivällä.
- Ehdotetaan aiheeksi siemenasioita.
- Seuraava palaveri 19.1.klo 10.00.
- Tutkimustuloksia ja kasvinsuojeluasioita ei ennetetty käsitellä.